

KUKÁTKO 5

XXXV. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2016

Spolupráce pořadatelů přehlídky je bezproblémová

■ uvádí pro Kukátko zásadní Popelčina žena, předsedkyně spolku DS Tyl Rakovník, Alena Mutinská.

■ **Letošní přehlídka se zvolna chýlí ke konci. Je možné ohodnotit její průběh?**

Všichni, kdo se na přehlídce podílejí, už dopředu ví, jaké jsou jejich úkoly. A od okamžiku, kdy se je dozví, jedou na sto procent. Vlastně jsem ani nic nemusela hlídat, všechno funguje tak, jak má. Od kluků, kteří mají na starosti techniku, přes naše jevištní inženýry až po holky, co vaří pro účastníky přehlídky. Občas možná poněkud vážně střídání služeb za barem, v takovém případě se ovšem po divadle pohybuje dost lidí ze souboru, kteří mohou kdykoliv zaskočit. Občas někdo dělá něco navíc a někdo se veze, tak už to v souborech bývá. Myslím si, že u nás se veze jen velmi malá část souboru.

■ **Žádné zásadní problémy se neobjevily?**

Žádné. Všichni dělají to, co dělat mají, s nadsázkou bych řekla, že někdy až na sto dvacet procent.

■ **Takže není důvod uvažovat o nějakých změnách do příštího ročníku Popelky?**

No, nevím, jestli už bych neměla odejít já (se smíchem). Systém, tak, jak je nastavený, je dobrý.

■ **V posledních letech se mi zdá, že v organizaci přehlídky nastává určitá generační výměna... Ubývá starších a přibývají mladí.**

To je dobře. Nemohu si pomoci, mladí lidé rozdávají radost. Ať je to v jakékoliv době, velmi zásadně doplňují energii těch starších. Miluju je za to. Z toho důvodu je postupná generační výměna nutná. Je to přirozené. Je však samozřejmé, že nadále oslovujeme i ty starší. Je na ně spolehnoutí. Mladí si někdy s leccíms nevědí rady. Jeden rok si to zkusí a druhý rok již pomáhají samostatně. Líbí se mi, že přijdou a řeknou si o práci. Ptají se, s čím potřebuji pomoci a tak.

■ **Všichni pracují zadarmo? To není úplně běžné.**

Možná mají někdy nějakou slevu na oběd. Běžné to není a spousta lidí tomu nevěří. Dost jich předpokládá, že někdo za práci za barem dostává zaplacenou. Na svoji duši prohlašují, že tomu tak není. Peníze, které takto získáme, se házejí na jednu hromadu a slouží potřebám spolku.

■ **Osvědčilo se hraní v nových prostorách? Letos se poprvé hrálo i v Domě osvěty...**

Na to by lépe odpověděli hrájící a diváci. Můj názor na to je

takový, že v Domě osvěty chybí elevace. Je to pro divadlo složitý prostor a složité je tam nalézt časový prostor pro hraní. Je tam aerobik, jsou tam taneční a podobně. Museli jsme posouvat stavbu scény až na půl deváté a pak bylo všechno dost narychlo. Nejde o divadelní prostor. Jeviště tam sice je, i jakýsi portál, ale nejsou tam horizonty a další potřebné divadelní vybavení. Zájem škol o představení však byl tak veliký, že nebylo zbylí a bylo třeba využít i tento prostor.

■ **Bude se hrát v Domě osvěty i příští rok?**

Když to bude zapotřebí, tak určitě.

■ **Letos získala přehlídka více peněz na inspirativní představení, bude tento trend pokračovat i v příštím roce?**

Nevím. V tomto ohledu, a nejen v něm, je velmi dobrá Simona Bezoušková (NIPOS – ARTAMA pozn. red). Právě ona se o to postarala. Na spolupráci s ní si nemohu stěžovat ani v nejmenším. Velmi mi pomáhá s přehlídkou například i tím, že vytváří programovou brožuru a já mohu řešit jen kosmetické úpravy. Musím říct, že spolupráce se všemi pořadateli, od našeho Kulturního centra Rakovník, přes DS Tyl až po NIPOS – ARTAMA je naprosto bezproblémová. Zasluhou všech zúčastněných.

■ **Čas od času se stane, že se na Popelku neurodí kvalitní představení. Nebojíš se, že díky tomu přijdeš o diváky?**

Mám pocit, že běžní diváci koukají na představení úplně jinak než my. My se chytáme za hlavu, ale oni jdou na představení zcela prostě a dokážou si najít v inscenaci příběh. Seminaristicky pochopitelně hledí na tuto problematiku jinak. Běžný divák vnímá divadlo zcela jinak. To platí pochopitelně i u dospělých. Často se stává, že na to, co se nelíbí mě, diváci jdou a líbí se jim to. Takže úbytku diváků se nebojím.

Jan Švácha

Petra Severinová – Nadčasová pýcha

■ Čapkův poslední, nedokončený román *Život* a dílo skladatele Foltýna se dočkal jevištního zpracování. Jeho dramaturgie se ujala Petra Severinová, která má na svědomí také režii. Kukátko s ní prohodilo několik slov. Samozřejmě se vše odvíjelo od adaptace jménem Bedřich a Judita.

■ Čím je podle tebe Čapkovo dílo o skladateli Foltýnovi po tolika letech stále tak aktuální?

Téma pýchy a toho hrát si na něco, co nejsme, tady podle mě bude, dokud lidstvo nevyumře. Inscenaci jsme dali podtitul, že je o člověku, který lhal sám sobě a věřil tomu. Myslím si, že tohle bude aktuální i dvě stě let po Čapkovi.

■ Byly nějaké tvé zkušenosti s pseudoumělci katalyzátorem k realizaci této inscenace?

Ne. Startovní čára byla, že kluci chtěli něco hudebního, něco, v čem by mohli i hudebníčit, a já chtěla nějakou výzvu jako dramaturgyně. Foltýn je román psaný ve výpovědích, což je oříšek.

■ Foltýn je poslední Čapkův román, který navíc zůstal nedokončený.

V doslovu jeho manželka říká, jak zamýšlel knihu zakončit. Foltýn se měl zbláznit a pak umřít někde v blázinci. Ještě tam má úvahy, které jsme dali na konec. Jedná se o ta biblická slova. Zákulisní věc je, že Foltýna Čapek psal trošku pro svoji ženu Olinku. Hlavní hrdina by měl být ona, protože měla v jisté době jeho manýry.

■ Nepřemýšlela jsi i nad zpracováním jiných Čapkových děl jako *Hordubal*, *Povětroň* nebo *Obyčejný život*?

Ne. Jsou totiž tak dokonalá, že bych je jenom zkazila, ale tohle bylo tak nahozené, že jsem si troufla se v tom hrabat. Do něčeho jiného bych se u Čapka neodvážila.

■ Dodalo ti sebevědomí i to, že je román nedokončený?

Ano, tohle a monologová forma. Chtěla jsem inscenaci dělat jinak, takže jsem si mohla dovolit do ní autorsky zasáhnout.

Jirka Štraub

Útěk, který bych si nechal líbit

■ Ota Hofman, významný český spisovatel, dramatik a scénárista (např. seriály *Pan Tau*, *Návštěvníci*, *Chobotnice z druhého patra* či sci-fi film *Odysseus a hvězdy*) věnoval podstatnou část své tvorby literatuře pro děti a mládež.

Povídku *Útěk* napsal v roce 1966 a odehrává se během tří listopadových dní, kdy se po-

tkávají Saša Tichý, žák 3. B a šestnáctiletý Rudla, který si nechává říkat Fangio. Dohro-

mady je svede náhoda (obvinění ze zapálení kůlny – u Saši neoprávněné, u Rudly oprávněné) a rovněž strach a pocit osamění. Jejich společný útěk znamená především nalezení vztahu a porozumění mezi oběma věkově, sociálně i ná-

zorově odlišnými jedinci. A díky nebezpečným zážitkům se tento nakonec proměňuje v přátelství. Právě soustředění se na vývoj a proměnu vztahu obou chlapců tvoří základ dramaturgie i režie Ireny Konýčkové v inscenaci souboru HOP-HOP ZUŠ Ostrov.

Jednoduché, funkční a účinné scénografické řešení, vynalézává hudební a choreografická složka, a především nevšední herecké výkony obou protagonistů (Jan Roháč jako Saša a Vojtěch Palm v roli Fangia) zmíněný inscenační záměr prakticky beze zbytku naplňují. Je jen škoda, že při sobotním soutěžním představení nebyl sdělně a důsledně akcentován důležitý moment, kdy si Fangio definitivně uvědomí, že jeho vztah k Sašovi přerostl ve skutečné přátelství. Přes tuto „vadu na kráse“ jsme byli svědky mimořádného diváckého zážitku, a to nejen v rámci letošní rakovnické Popelky.

Milan Schejbal

Pohyb je vyjádření mládeži vlastní

■ Sobotní večer nám zakončil soubor HOP-HOP, ZUŠ Ostrov s inscenací Útěk. O tom, jak inscenace vznikala, mluví režisérka Irena Konývková.

■ Můžete nám říct něco málo o souboru?

Jsme soubor, který vznikl v LDO. Normálně pracujeme tak, že na inscenaci dělá celý ročník, ale Útěk je zvláštnost, protože Vojta, představitel Fangia, zůstal v dramaťáku sám, ostatní odmaturovali a šli na vejšku. Když jsem ho vyháněla, ať se jde taky učit, tvrdil, že je to nespravedlivé, že ostatní taky něco dělali až do maturity. Přemýšleli jsme co, a já jsem měla doma tuto knihu – Útěk od Oty Hofmana. Takhle vlastně inscenace vznikla.

Jak moc autoritativní jste učitelka a režisérka?

Moc ne. Je to tvůrčí proces v tom smyslu, že z předlohy

si vybereme klíčové okamžiky, hledáme klíč k jejich uchopení, tak dva měsíce si s knihou hrajeme, hledáme žánr. Děti vymýšlí, já je pozoruju, pak teprve sedám ke stolu a píšu scénář. Vycházím z toho, co jsme spolu vytvořili, ale i tak to není konečná, že by se scénáře museli tristně držet.

■ Když jste zmínila žánr, kam byste inscenaci zařadila?

Není to tak, že bychom si žánr předem řekli, je to podle klíče, který zvolíme. Je pravda, že Útěk je téměř na hraně psychologického divadla, což u dětského divadla není obvyklé, většinou se dělá nějaká stylizace. Ale kluci byli dva, chytlo nás to a ohromně bavi-

■ Jaké téma inscenace je pro vás nejdůležitější?

Vznikající přátelství a vzájemné ovlivňování se těch kluků. To se samozřejmě prolíná s tím, že oba mají nějaký průšvih, něco řeší a vzájemně si cestu životem nějak nasměrují. Hodně jsme se o tom bavili, jestli má člověk právo na další šanci a za jakou cenu je ochotný dát sám sebe.

■ Je to výrazně pohybová až taneční inscenace, byl to experiment nebo takhle pracujete častěji?

Já mám pohyb ráda a vím, že pro děti a mládež je to cesta vyjádření jim vlastní. Kdyby to bylo jen ve slovech, nebavilo by je to. Takže si vymýšlí jednání a Útěk, samozřejmě jak jinak než pohybově.

Já mám pohyb ráda a vím, že pro děti a mládež je to cesta vyjádření jim vlastní. Kdyby to bylo jen ve slovech, nebavilo by je to. Takže si vymýšlí jednání a Útěk, samozřejmě jak jinak než pohybově.

Ráchel Duchková

Umění není hračka, pane

■ Životní zápas člověka posedlého touhou stvořit velké umělecké dílo, i když tomu neodpovídají jeho schopnosti, je hlavním tématem nedokončeného románu Karla Čapka nazvaného Život a dílo skladatele Foltýna. Petra Severinová ze souboru ČERVIVEN senior, SPgŠ Krnov si tuto látku vzala jako předlohu pro inscenaci Bedřich a Judita.

Svou vlastní dramatizaci se rozhodla nastudovat se třemi herci, kteří výměnou kostýmů a s využitím jednoduchých výrazových charakteristik ztvární řadu různorodých postav – v románu svědků Foltýnova života (např. spolužák z dětství Šimka, první nenaplněné lásky Jitky, manželky Karly, studen-

ta skladby, korepetitora, literárního vědce a dalších). Při vši upřímné snaze herců předvést divákům silný příběh nenaplněné touhy se jim k takovému cíli bohužel nepodařilo přiblížit. Zradila je totiž dramaturgicko-režijní koncepce, která hlavního hrdinu hned na začátku vymodelovala a divákům představila jako krystalického, vypočítavého ničemu, který k dosažení svého cíle využije kohokoli a cokoli bez jakéhokoli uzardění. O snaze, resp. touze něco skutečně (s)tvořit v tomto případě nemůže být řeč. Charakterové vlastnosti hlavní postavy jsou černobílé, situacemi prochází bez jakéhokoli vnitřního postoje či zhodnocení. Hrdina je ztvárňován vnějškově, stejně tak jako ostatní postavy, které jsou jen dalším a dalším potvrzením Foltýnovy ploché vypočítavosti. Patos reálných výjevů ze života „skladatele“

střídá patos ze světa jeho snu, tj. opery o Juditě.

Za značné úskalí této inscenace považuji nejen její problematičnost v režijně-dramaturgické koncepci, ale také v absenci názoru, jaký tento příběh může mít vztah k naší současnosti, resp. k žité zkušenosti herců a tvůrců inscenace. Téma touhy být v něčem nejlepší, „udělat díru do svě-

ta“, je věčné, ale nahlédnuto optikou souboru ČERVIVEN je naivní až trapné, staré, nepochopitelné, mrtvé, což tvůrcům na Popelce jasně dalo najevo i obecnost, které se slovy Foltýnovými proměnilo ve „zlý a nepřátelský dav“. Nebyla to však chyba toho davu, ale nenaplnění inscenace plnokrevným obsahem.

Zuzana Vojtíšková

Verneovská inspirace s lehkou příchutí steampunku

■ Po delší době patřil prostor pro inspirativní představení souboru zaměřenému na čisté činoherní divadlo. Divadlo Antonína Dvořáka z Příbrami uvedlo na letošní Popelce hudební komedii, volně parodující slavný román Julese Vernea Tajemný hrad v Karpatech. Autorem dramaturgie je kmenový dramaturg Naivního divadla v Liberci Vít Peřina. O lehce halucinogenní režii plnou plyšáků a jiných ptákovin včetně „povinných“ steampunkových prvků se postarala scénografka Kateřina Baranowska.

Zdroje inspirace příbramské inscenace vnímám jednak v příkladné práci s rozvojem komediální situace (například Tele-

reckém projevu (za zmínku stojí zejména citlivá studie láskyplné roztržitosti zamilovaného čestného hraběte v provedení

ho Divadla rozmanitostí Tomáš Alferi a texty napsal herec Vít Herzina. Písničky dobře vystihují parodický ráz inscenace a korespondují s hravostí dramatických situací, které rozvíjejí či komentují. Škoda jen, že při rakovnickém představení nebylo herce při zpěvu dobře slyšet. Vlastní příběh známé verneovky stojí v inscenaci až ve druhém plánu. Slouží pouze jako odrazový můstek k záplavě

vení příběhu slábne i síla parodie, protože se už nemá k čemu přímočaře vztahovat. Inscenace nabízí poměrně rovnocenně humor hned na několika kvalitativních úrovních. Domnívám se, že kdyby se nejnižší úroveň humoru zcela opustila, inscenace víc získá, než ztratí. K nejnižší úrovni přítom neřadím jen herecké „přídavky“ o tom, komu co stojí apod. Radím tam i gagy

keho sen o Stille), výstavbou gagu (Rackovo neustálé balení, předvídání pánových přání či poskytování židličky) či dobře dávkované míře nadsázky v he-

Jiřího Vojty nebo velmi přesná parodie typu dokonalého sluhu, jak ji nabízí Filip Müller) a jednak v hudební složce. Hudbu složil umělecký šéf mostecké-

gagu a situačních fórů. V průběhu hry se ovšem – v neprospěch celkového vyznění inscenace – propadá z plánu druhého až kamsi do horoucích pekel, stává se nejposlednějším ze všech plánů. Když se hrabě se sluhou a s Ruprtem ocitají na hradě barona Gorce, děj se vytrácí zcela. Přímou úměrou k oslabování významu vyprá-

s plyšovými zvířátky, sedání si na zvířátkový sendvič a jiné halucinace. Inscenace stojí na velmi dobrých hereckých výkonech, skvělém časování a pečlivém pointování gagů, stejně jako na dobré kolektivní energii, charakteristické pro ansámblové divadlo.

Luděk Horký

PROGRAM:

Neděle 6. listopadu 2016

11.00 – 12.00, Tylovo divadla

Host přehlídky

Naivní divadlo Liberec

režie: Tomáš Dvořák

Vít Peřina

Komáři se ženili aneb

Ze života obtížného hmyzu

(pro děti od 6 let)

12.30, Foyer Tylova divadla

Slavnostní zakončení

Popelky Rakovník 2016

s vyhlášením výsledků

a předáním ocenění a vyhlášením výsledků

autorské soutěže Oříšky pro Popelku

